

bpost

PB-PP | B-35036
BELGIE(N) - BELGIQUE

Afgiftekantoor 9450 Haaltert

Daens vandaag

Priester Daensfonds vzw

P.04

Eén principe: belangeloos zorgen voor elkaar

Opinieblad voor een warme samenleving

Tijdschrift van het Priester Daensfonds ■ 44ste jaargang nr. 2 - 2020 ■ Driemaandelijks tijdschrift
Toelatingsnummer 3775 ■ Erkenningsnummer P4A8022 ■ Afgiftekantoor: 9450 Haaltert
Verantwoordelijke uitgever: Vicky De Wolf, Middelkouter 68, 9450 Haaltert

Beste lezer,

Wat zitten we toch momenteel in een heel rare, onwezenlijke situatie! Het Coronavirus heeft ons in zijn greep. Eerst kregen we die verontrustende berichtgevingen uit China, ver van ons bed denkt men dan en plots vertoeft het ook onder ons.

Op een paar dagen tijd werden we ingeperkt en wordt er ons van alle mogelijke kanten gevraagd: blijf in uw kot, hou afstand!

Het familiale, vriendschappelijke en sociale leven valt stil. Scholen, cafés, restaurants zijn dicht. Geen enkele activiteit mag nog doorgaan en met meer dan 2 personen op straat lopen kan/mag niet meer.

Wanneer deze strenge maatregelen zullen versoepelen weet niemand. Hierdoor worden onze eerder aangekondigde activiteiten in de maand juni geannuleerd. Zie hierover verderop in dit nummer.

Het Priester Daensfonds verwijst naar de krachtige inspiratiebrondie priester Adolf Daens en de bezielers van de Christene Volkspartij aanreiken: de bundel van rechtvaardigheid, solidariteit, gelijkwaardigheid, armoedebestrijding en positieve identiteitsbeleving.

Beter dan twitter- en facebookberichtjes: lid/abonnee worden

U hebt het tweede nummer van Daens Vandaag, jaargang 44, in handen. Uw lidmaatschap/abonnement vergeten te hernieuwen? Geen erg, maar stel het niet andermaal uit en schrijf 15,00 euro (scholieren en studenten betalen 7,50 euro) over op rekeningnummer BE40 7370 2745 3063 van het Priester Daensfonds vzw, Aalst.

Uiteraard is een hoger bedrag overschrijven een te overwegen optie. Waarvoor dank.

Daens Vandaag

Maar dat deze pandemie een enorme impact heeft op ons dagelijks leven is meer dan duidelijk.

Velen lijden onder deze crisis. Wat mij opviel in een artikel dat ik enkele dagen geleden las, is dat het coronavirus kwetsbare jongeren ongemeen hard straft.

Jeugdwelzijnswerkers van 'Uit De Marge vzw' vrezen nu dat duizenden kinderen en jongeren, in grootsteden én landelijk gebied, uit de boot vallen. Zij gaat vandaag gebukt onder een ongeziene stress door online-huiswerkopdrachten, uit te voeren in veel te kleine huisvesting. Zij hebben geen laptop voor huiswerk, geen tuin, lijden ander familiaal geweld en sociaal isolement. Zij lopen ze meer leerachterstand op. De meeste kinderen hebben geen tuin. Ze zien de muren elke dag wat dichter op zich afkomen.

Het hamstergedrag van de bevolking zorgde bovendien voor grote tekorten bij de voedselbanken. Kinderen in kwetsbare gezinnen worden daardoor extra getroffen. Hun ouders werken al doorgaans via interim- of IBO-contracten en verliezen op een moment dat elke cent telt hun inkomen, zonder garantie op een uitkering.

En dan heb ik het nog niet over jongeren die opgroeien bij ouders met een verslaving of in appartementsblokken waar drugs en alcohol een probleem zijn. Zij zijn vandaag extra kwetsbaar voor familiaal geweld. Ze kunnen namelijk geen veilige plek meer opzoeken als het jeugdwelzijnswerk wegvalt. Kortom: het isolement weegt zwaar op deze kinderen en jongeren. Met lede ogen zien jeugdwelzijnswerkers aan hoe kwetsbare jeugd door een niets ontziend virus broodnodige bescherming misloopt. Verbaast het dan dat heel wat jongeren toch nog op straat samenkomen? Soms zien ze de ernst van de coronacrisis niet in: de overheidsinformatie bereikt hen niet via de traditionele kanalen, terwijl ze extra vatbaar zijn. Het gaat meestal om jongeren die even willen ontsnappen aan de preciaire thuissituatie.

Daarom vragen jeugdwerkers van 'Uit De Marge vzw' aan alle overheden in ons land: geef bijkomende aandacht aan kinderen en jongeren die opgroeien in maatschappelijk kwetsbare situaties. De impact van de coronacrisis op hun leven is immens: het legt de structurele problemen waar kinderen en jongeren in armoede mee worstelen extra bloot. Deze kinderen en jongeren vechten al jaren tegen een hardnekkig virus in onze samenleving: armoede en uitsluiting. En toch heb je geen vaccin nodig om dat virus te stoppen: alleen snelheid, wat goede politieke wil en daadkracht volstaan.

Hopelijk groeit uit deze ongeziene crisis dan alsnog iets moois: een structurele oplossing voor kwetsbare kinderen en jongeren op vlak van huisvesting, psychisch welzijn, preciaire werkomstandigheden en toegang tot gezonde voeding en gezondheidszorg.

Vicky De Wolf - voorzitter

OPINIE

GEMIJMER IN DE MARGE VAN HET CORONAVIRUS

De wereld zal nooit meer dezelfde zijn, want altijd zal er in de sfeer iets blijven hangen, iets bangelijks, iets vreemds. De natuur is sterker gebleken dan de mens die zich God waande. En van de doden afscheid nemen is hallucinant. Wat doodgewoon was werd ongewoon of uitgesloten: geen koffietje meer in onze stamkroeg in gezelschap van vadtje voetbal of ergernis om de onkunde van onze politici, geen gesprek meer met een groep vrienden, geen communiefeesten meer met opa en oma en ooms en tantes, geen partijtje kaarten meer, geen contact meer met ouderen tenzij met gewuif, geen picknick meer met het gezin en ga zo maar door.

Onze waardering voor virologen, specialisten, huisartsen, verpleegsters en verplegers en mensen in de zorgsector, maar ook voor postbedienden, buschauffeurs en mensen aan de kassa in warenhuizen (en dat zijn ook risicogroepen) kan niet groot genoeg zijn. Viroloog Roger Van Ramst (de man is op enkele weken tijd tien jaar ouder geworden) weet met zijn collega's de gulden middenweg te bewandelen tussen waarschuwing en sereniteit. een bijna bovenmenselijke aanpak.

En ook hier valt een kloof tussen engagement en 'ons kent ons'

Doodgewone dingen zijn weer doodgewoon geworden en zouden dat na de crisis moeten kunnen blijven doen. Ik denk aan een goeie dag, een gebaar met de hand, een praatje met de overbuur, een boodschap voor het oudje naast de deur, geen vooroordelen meer, stilte en menselijke warmte, de accordeonist die een flatgebouw laat meezingen en Joris Hessels die in zijn reeks over 'Gentbrugge' als groentje met iedereen kennis maakt en zo een wijk tot een ketting aaneensmeedt met elke schakel als onmisbaar;

Aan de andere kant hebt je de happy few, sommige politici en bepaalde sportbonden die het geld dat stinkt ruiken. Zo hoorde ik in een persoverzicht rijkelui uit Knokke-Zoute klagen over het feit dat ze hun tweede verblijf (een stulpje uiteraard) niet konden of mochten betreden, de plek waar hun Rolls-Royce op een wasbeurt wachtte en het golfterrein er o zo keurig bij lag. En een premie mocht er eventueel ook nog bij. Dat bepaalde politici – gelukkig zijn ze tot inzicht gekomen – zich per se wilden profileren pleit niet voor veel gezond verstand. En de heren van sommige sportbonden die ons gaan verplichten te kiezen voor het spelen van wedstrijden boven de gezondheid m.a.w. voor cynisme boven ethiek mogen oprotten.

**Hier geldt maar één principe:
zorgen voor elkaar, belangeloos.**

■ Wouter De Bruyne

OPINIE

Johan Velghe ►

LAAT ONS NIET NAAR 'NORMAAL' TERUGKEREN

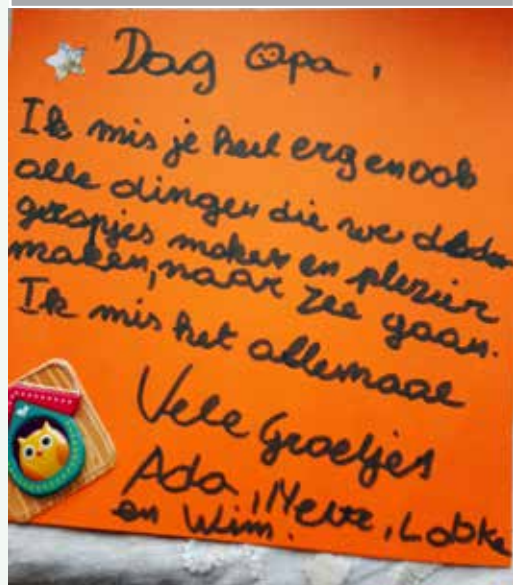
Uitingen van lage instincten en nobele attitudes schrijven het relaas over hoe coronatijden beleefd worden. Pasen stond niet voor verrijzenis maar voor honderdduizend doden wereldwijd. Precies een week later had de coronazeis al 140.000 mensen weggemaaid. Op overheden wordt nu gescholden, niet langer omdat ze zich te veel moeien, maar omdat er te weinig en te traag uitgevoerd wordt. Niet langer zijn voetbal-, tennis- en andere wielridolen, samen met podiabestijgers onze helden. De nieuwe helden zijn herkenbaar aan hun inzet, vermoeidheid en lage lonen. Vele decennia geleden zong Willem Vermandere al... dat de Côte d'Azur afbesteld was. Corona laat ons de zachte waarden beleven van gezinsspelletjes, lenteschoonmaak, een pico bello-tuin, het verkennen van elk voorschootgroot groen plekje in een afstandsvriendelijke straal en het ontdekken van onze burens. De 'dichters van wacht' zijn een hit geworden.

Corona is een machtig virus. Het doet zelfs in Jemen de wapens zwijgen. De aardkloot draait verder rond haar eigen as en de zon zonder de neurose van obligate zomerse rockfestivals, 11 juli in een afgedragen jas en finaal wellicht ook van een fietsende reclameshow in de decors van Alpen en Pyreneeën.

We leren weer ordentelijk in een wachtrij staan en terechte argwaan op te wekken wanneer eenzelfde hand zowel barbecueworsten uit de toonbank haalt en daarop ongewassen het wisselgeld aanreikt. Met terugwerkende kracht tonen velen dat ze zaten te suffen op de schoolbanken toen de lengtematen er ingeheid werden. Eén-tv en VTM verlost ons weken eerder van onze soapverslaving. Ons scherm wordt nu bevolkt met vuilnisophalers en rekkenvullers van vlees en bloed en vooral met hun angst voor besmetting. Interviews afgenomen voor de dichtgehouden toegangsdeuren van ziekenhuizen en woonzorgcentra tonen door eerdere winst geïnspireerde beslissingen diep geschoffeerde zorgverleners. Het gesprek voor de gesloten winkeldeur wordt gevoerd door radeloze kleine middenstanders, alle bazooka's ten spijt. We zien Vlaanderen zoals het is: dorps- en stadskernen volgestouwd met appartementen waar de bewoners elkaar op de zenuwen werken. De witte vlaggen worden stilaan grijzer. De Vlaamse minister-president nam vanop de partyboot van Gert Verhulst al een voorafname van wat hij onder de terugkeer naar normaal verstaat. God behoede ons.

Corona is een machtig virus. Het doet ons zowaar verlangen naar de echte waarden van sociale verbinding.

J'ACCUSE

We hebben geen terugkeer naar 'normaal' nodig. Leven en bovenal geleefd worden, potverteren of armoede lijden, niets voor 'n ander en alles voor Alexander,... aan dat 'normaal', hebben we niet langer een boodschap. De herauten van ongebreidelde groei, – CETA en dogma's van de vrijemarkt, het uitkleden van de overheid, het snoeien in gezondheidszorg en sociale zekerheid, belastingoptimalisatie en andere winstjacht -, hebben hun zelfverklaarde autoriteit verloren. Corona is voor hen een waar J'accuse. Wie nu terecht applaus krijgt, verdienen in het 'nieuwe normaal' hoger loon, meer zeggenschap en meer collega's om zich heen.

Zoals de CVP als zuilgebonden machtspartij nooit electoraal herstelde van de toenmalige dioxinecrisis, alle gedoe met een ampersant ten spijt, zo kijkt de kiezer bij de eerstvolgende verkiezingen ongetwijfeld én hopelijk door zijn/haar ogen openende coronabril.

Niet besparingen en belastingen maar toekomst geven aan ons leven en aan de samenleving zijn van tel. Cultuur, onderwijs, zorgverlening, academisch onderzoek, gezondheidszorg, klimaatmaatregelen, armoedebestrijding, essentiële productielijnen en kortbijde voedselvoorziening dienen niet langer de tortuur van de kaasschaaf te ondergaan. We laten ons niet langer aanpraten dat er geen geld is voor een nieuw normaal. Laten we nog miljarden versassen naar de Kaaimaneilanden? Laten we BNP Paribas toe – al was het maar aanstalten maken – om dividendpakketten te maken?

Het nieuwe 'normaal' draait niet langer rond mondialisering en ongelijkheid scheppende besparingen. Een terugkeer naar het 'oude normaal' is niet meer aan de orde. De heilsprofeten van het neoliberalisme, alomtegenwoordig in oude en nieuwe verzuilde partijen die het zogenaamde klimaatrealisme en een nationalisme ver weg van emancipatie voorhouden, zijn vazallen van 'oud normaal'.

Het 'nieuwe normaal' is een democratische, sociale en ecologische samenleving. De overheid dient zich te focussen op een schokbestendige zorg, sociale zekerheid en gezondheidszorg. Een openbare farmaceutische sector vormt daar een geheel mee. Nabije productieketens voor verbruiksgoederen en voedsel leggen mee internationale kapitaalmarkten aan banden. Dit is van een andere orde dan het voorkomen van de 'Slag bij de Colruyt' en de wc-rollen-hysterie.

Corona zet als niet onverwachte pandemie alle 'oud-normale' excessen van de arbeidsmarkt te kijk. Vraag het maar aan de beoefenaars van een flexjob, schijnzelfstandigen, freelancers en de werkers met tijdelijke contracten,...

'DUURZAAMHEID EN ZORGZAAMHEID KUNNEN NIET LANGER AFGEDAAN WORDEN ALS FATA MORGANA'S'

Het 'nieuwe normaal' gaf Inge Vervotte, CEO van de zorggroep Emmaüs vzw, eerder vakbondsvrouw en minister, een definitie: Liefde en verantwoordelijkheid voor de wereld moeten weer de maat der dingen worden. Het interview dat ze op Stille Zaterdag gaf in De Standaard was indrukwekkend hoopvol. Ze zat op één lijn met de al even indringende paasboodschap van paus Franciscus. Er klonk geen verwijtende toon naar de falende Wilmès-volmachthouders. Zij pleitte voor meer transparantie (= heldere communicatie, meer burgerparticipatie en democratie), voor meer aandacht voor vele hoogrisicogroepen ook buiten woonzorgcentra, voor meer investeringen in de geestelijke gezondheidszorg en voor het inzicht dat efficiëntie niet alles oplost, kwaliteit daarentegen wel.

'Economische groei is lang de enige maatstaf geweest voor vooruitgang. Dat zal verleden tijd zijn. Liefde en verantwoordelijkheid voor de wereld, bestaanszekerheid, het klimaatvraagstuk en economische groei dienen met elkaar verzoend te worden. Onder de covidcrisis schuilt niet alleen een economische, maar ook een enorme sociale crisis', laat Inge Vervotte optekenen.

Het Priester Daensfonds is een ongebonden vereniging. Laat ons dan ook de zaken stellen zoals ze zijn. Politici die gekweekt zijn in het 'oude normaal' halen financiële bazooka's boven om iedereen weer in het oude

werkgareel en oude loonbarema's te krijgen. Ze halen met 'inleveren en belastingen' een zwaard van Damocles boven.

De tijd voor een nieuwe generatie politici (én partijen?) en een beleid dat niet door participatie, en eenzijdige besparingszucht gestuurd wordt is aangebroken. Duurzaamheid en zorgzaamheid zijn de nieuwe scharnieren. Het is over en voorbij voor het 'oude normaal'. De vele stemmen van niet-politici voor het 'nieuwe normaal' kunnen niet meer belachelijk gemaakt worden als fata morgana's.

Coronamaatregelen betreffende hygiëne en ordelijk verloop bij winkelen en personenvervoer mogen best behouden blijven.

Johan Velghe

HET EINDE VAN DE PARLEMENTAIRE DEMOCRATIE?

In Daens Vandaag 1/2020 verschenen de vaststellingen die aan deze en volgende bijdrage voorafgaan.

(2) De vier Gordiaanse knopen (misschien zijn er meer).

A. Op welke manier verkiest het volk (g)een kat in een zak?

B. Is er een structurele oplossing om de parlementsleden hun verloren gegane glorie en onafhankelijkheid in ere te herstellen?

C. Moeten we kiezen tussen een 'slinger-democratie' en een 'consensus-democratie'? Of is er een reële en realistische middenweg?

D. Hoe komen we werkelijk te weten of Vlamingen onafhankelijkheid willen? Die vraag hoeft niet elders gesteld te worden.

We starten met de knoop die volgens mij het moeilijkst te ontwarren is, de tentakels van de participatie. Om die te ontrafelen dient het web van

kruisingen duidelijk gemaakt. Wellicht zijn vele van de aangehaalde symptomen waaraan ons huidig bestel lijdt, de lezers bekend. Bedankt dat ik ze nog eens op een rijtje mag zetten. Als ik het over 'hij' heb of 'hem', is hiermee even goed 'zij' of 'haar' bedoeld.

A. OP WELKE MANIER VERKIEST HET VOLK (G)EEN KAT IN EEN ZAK?

Hoe gaat het er nu aan toe? U is nog steeds positief ingesteld, ook al staat die ingesteldheid op een laag pitje, en u vult uw stembrief in.

► **U gaat akkoord met de volgorde van de kandidaten**, zoals die door partij X is voorgelegd, en brengt dus een lijststem uit. Met of zonder enthousiasme voor het programma (de ideologie?) van die partij. Zelfs met of zonder kennis van het programma. Of zelfs zonder te weten of na te gaan of die partij tijdens de verlopen legislatuur al dan niet woord heeft gehouden.

► **U lust die voorgekauwde volgorde niet en denkt de kloof tussen burger en politiek te kunnen dichten door, om het bij deze eenvoudig te houden, één voorkeurstem uit te brengen.** Logischerwijze zou u niet voor de lijfstrekker moeten stemmen, toch niet als die op een 'gevestigde' partijlijst staan. Om het even. U gaat er van uit dat uw gegadigde het meest

geschikt is om uw maatschappelijke wensen (of zijn het andere?) te verdedigen. Zonder u misschien te veel vragen te stellen over het programma van de partij voor wie hij kandideert. Ik laat in het midden of uw keuze is ingegeven door de naambekendheid, de familiebanden, de woonplaats en/of de parlementswerkzaamheden van de kandidaat (zo hij/zij uittredend parlements lid is). Of om enige andere geldige of gekke reden ook.

“Zelfs in dit Beethovenjaar zal het orkest met horten en stoten moeten samengesteld worden en weinig melodius klinken.”

► Wat kan u in ieder geval niet?

- “Panacheren” (bontstemmen): uw stem verdelen over kandidaten van verschillende partijen. Dat is al minstens een kloof die blijft.
- Richting geven aan wat na de stembusuitslag dient te gebeuren: welke partij moet er deel uitmaken van de regering?

Afgezien van het elementaire feit dat al sinds ettelijke decennia de politieke macht in dit land zich buiten het parlement bevindt, blijft vooral die laatste ‘onmacht’ kiezers parten spelen, boos maken zelfs. Zeker de kiezers van de winnende partijen als die uit de regeringsboot vallen. Maar ook kiezers van partijen die hun uitverkorenen ‘tegennatuurlijke coalities’ zien sluiten. Vroeger, met ‘triootjes’, zou je nog allerlei grijsschakeringen op het stenen bruidsbed voor aanvaardbaar kunnen slikken. De financiële taart was ook groot en voedzaam genoeg om ieder zijn derde deel te gunnen. Maar nu? In perioden van begrotingstekorten. Met septetten in Vlaanderen. En met Franstalige kwintetten voor wie je toch niet kan stemmen. Zelfs in dit Beethovenjaar zal het orkest met horten en stoten moeten samengesteld worden en weinig melodius klinken. Hoe zou je dus een complexe ‘meerkeuzevraag’ over de wenselijke coalitie aan de kiezer op een stembiljet visueel moeten voorleggen en voorstellen?

► En wat met de kandidaat van uw keuze?

Is u partijmilitant? Werd u dan geraadpleegd over de lijst zoals die op het stembiljet voorkomt? Neen schrijft Vuye/Wouters, de interne ‘polls’ (voorverkiezingen) dateren van vervlogen tijden (blz.196).

Het interne leven van politieke partijen tot in detail omschrijven en evalueren, het ontstaan en de doorbraak van de participatie, de partijdemocratie, minutieus uit de doeken doen, overstijgt de hoofdbekommernis van dit mini-essay, maar er volledig omheen fietsen zou onbehoorlijk zijn ten overstaan van de lezers.

Bij die hoofdvraag komen andere vragen opduiken. ‘Hoe komt het dat mijn kandidaat op plaats 12 staat en niet op 5? Of nog. Is hij een ‘backbencher’ (of zal hij het worden of blijven)? Dus iemand die letterlijk (en ook figuurlijk) op de achterste banken zit. Of is hij partijvoorzitter, was hij al eens (eerste) minister of staatssecretaris of maakt hij kans om een dergelijke functie in de wacht te slepen, was hij fractievoorzitter, voorzitter van een (belangrijke) commissie, is hij lid van het partijbureau, ...?

Meer algemeen, stelt u zich misschien de vraag of hij in alle vrijheid heeft mogen verrichten wat hij zijn kiezers beloofd had tijdens zijn vorige campagne? Of, in geval van een nieuwkomer, of hij kan waarmaken wat hij belooft. En zal hij bij zijn kiezers regelmatig verantwoording kunnen/mogen komen afleggen voor zijn doen en laten in het parlement? Of toch minstens op zijn weblog.

Nog algemener, maar des te belangrijker: heeft hij minstens een gewichtsvolle steen in de beleidsrivier kunnen verleggen? Of is hij van zins zulks te doen? Al die vragen (en antwoorden, hoop ik) komen aan de orde in de bloemlezing die volgt.

Wel vraag ik om mede te onthouden dat een Grondwetsregel van 1831 nog steeds niet verdwenen is. Hij werd al eens in het eerste deel aangehaald (nr. 2020/1), te weten *“Art. 42. De leden van beide Kamers vertegenwoordigen de Natie en niet enkel degenen die hen hebben verkozen.”*.

Op de webstek van het Vlaams parlement staat het nog eens mooi hertaald, maar tegelijkertijd zag de redacteur er de betrekkelijkheid toch van in: *“Volgens de Belgische Grondwet vertegenwoordigt een parlamentslid de hele bevolking, en niet alleen zijn kiezers of zijn kieskring. Een volksvertegenwoordiger moet met zijn eigen initiatieven en voorstellen het belang van iedereen nastreven. Parlementsleden mogen dan ook principieel van niemand, ook niet van hun verkozenen, instructies krijgen: ze moeten helemaal volgens hun eigen geweten werken. In de praktijk zien we wel dat de meeste volksvertegenwoordigers bij hun werk heel sterk rekening houden met hun achterban.”*

Geen enkele andere staatsrechtelijke interpretatie zou mogen geduld worden. En we leven toch in een rechtsstaat, denken we. Maar zelfs het Vlaams parlement erkent dat die regel niet meer op gangbare praktijken kan stoelen. Het zou al denderend te noemen zijn als ze werkelijk de burgers die hen verkozen hebben, zouden vertegenwoordigen.

Die bloemlezing put ik uit de (soms deelse) aanbevelingswaardige lectuur van meerdere werken. Ze allen opsommen, past niet. Bij drie kan ik echter niet onderuit om ze niet te vermelden.

► **Schone schijn: participatie wurgt democratie**

H.Vuye & V. Wouters / Doorbraak / 2019 / 236 blz.

Dat boek vermelden, biedt mij al de kans een uitspraak van hem te weerleggen: op papier minstens wordt het houden van voorverkiezingen (polls) nog gevonden in de statuten en / of reglementen zoals gepubliceerd op de webstekken van OVLD en CD&V. De lezers kunnen ze aldaar raadplegen. Verder in dit essay kom ik er even op terug.

► **De vertegenwoordigers van de natie in partijdienst: de verhouding tussen de Belgische politieke partijen en hun parlementsleden (1918-1970)**

F. Verleden / INNE Publishers / 2013 / 419 blz.

► **De trukendoos van de Belgische participatie: een Europese schande**

W. Dewachter / Pelckmans / 2014 / 160 blz.

Van deze auteur zijn mij ook cursussen bijgebleven toen ik de ‘bijzondere licentie overheidsmanagement’ aan de KUL volgde in 1990/91. Bijvoorbeeld ‘De besluitvorming in politiek België’. Een cursus die het resultaat was van vele onderzoeken die reeds in de jaren zestig van vorige eeuw in Res Publica verschenen.

AA.

MEER DEMOCRATIE!?

1. We noemen ons land een democratie. Bekeken vanuit het kiezerskorps is dat zo. In die zin dat meer en meer burgers mochten (later, moesten) gaan stemmen.

Na het cijnskiesrecht (in 1831, 46.000 kiezers op 4.079.519 inwoners), wordt in 1893 het algemeen meervoudig stemrecht ingevoerd, voor elke mannelijke Belg: 853.628 kiezers hadden 1 stem, 293.678 hadden er 2, en 3 stemmen waren weggelegd voor 223.381 de kleinste groep van kiezers.

2. De socialisten (BWP, Belgische Werkliedenpartij) deden hun intrede in de Kamer: ze veroverden 28 zetels op 152. De komst van de BWP zorgde niet enkel voor een constante trend, die zich grotendeels tot op vandaag heeft doorgezet: een breuklijn tussen het Noorden en het Zuiden van dit land qua verkiezingsuitslagen (liberalen en socialisten behaalden die 28 zetels enkel in Wallonië; de katholieken veroverden alle zetels in Vlaanderen en Brussel).

Het is ook de start van de participatie. Eerst als een vanzelfsprekendheid. De uitbreiding van het kiezerskorps deed het politiek systeem kantelen. Het kon gewoonweg niet meer functioneren als voordien. Er moest nu campagne gevoerd worden om kiezers te overtuigen. Zulks vergde organisatie en structuren. Partijen werden daartoe het middel. En zullen dat tot op heden blijven. Wie op een nuttige wijze kandidaat wil zijn, kan niet anders dan zich bij een partij aan te sluiten. De onafhankelijke parlementsleden van weleer verdwijnen na 1893, de Grondwet (art.42 voornoemd) ten spijt. Klinkt zoiets niet bekend in de oren, anno 2020? Let wel, met deze uitlating wens ik (nog) geen waardeoordeel te vellen.

3. Tot dan was het onderscheid tussen parlement en regering zeer duidelijk. Vanaf nu gaan partijen stilaan het parlement inpalmen. Nadien zal de regering aan de beurt komen. Er ontstaat een nieuwe breuklijn: meerderheid <-> oppositie IN het parlement.

4. Met het pact van Loppem doet de BWP haar intrede formeel in de regering, die van Delacroix I, een van nationale unie (1918). [Volledigheidshalve dient opgemerkt dat de katholieke regering De Broqueville, die in Le Havre zetelde, in 1916 al met een socialist – Emile Vandervelde – en een liberaal werd verruimd]. Dat binnenhalen geschiedde buiten het parlement om, en onder impuls van de ‘koning-soldaat’, uit schrik voor revolutionaire toestanden. *[Die schrik zat er dieper in dan voor de ‘Fronters’; veel is er fundamenteel niet veranderd in de geesten van de Saksen-Coburgs].*
5. De BWP is de derde partij op rij (gesticht in 1885), maar wel de eerste die zo strak georganiseerd is. *[Nog iets interessant om te weten: de eerste socialistische partij was een Vlaamse, gesticht in 1877: de Vlaamse Socialistische Arbeiderspartij; de toen bestaande socialistische groeperingen in Wallonië waren te verdeeld om één partij te kunnen vormen].*

Het is het partijbestuur dat, vanaf de start van hun regeringsdeelname, de socialistische ministers aanduidt, niet de koning. De BWP was meer dan een partij, het was een nieuwe ‘kerk’.

A.B.

PARTIJEN, HUN VOORZITTERS EN HUN DIRECTE OMGEVING!?

1. Is na ons kiezerskorps, nu ook ons bestel democratischer geworden? Neen, het is bij een representatief bestuur gebleven. Op een zondag hebben de burgers om de x-tijd alle macht in handen. De dag nadien passeren de partijvoorzitters (vroeger, niet allen) de revue bij de koning. En is het sinds de laatste verkiezingen steeds meer en meer rondjes draaien. Op het ogenblik van het schrijven van deze passage heeft het corona-virus voor een kleine staatsgreep gezorgd. Stemmenverlies betekent dus niet automatisch machtsverlies in onze Belgische (Vlaamse) vertegenwoordigende democratie. Partijen maken akkoorden. Beter gezegd, partijvoorzitters maken akkoorden. Punt uit. Zo eenvoudig (nou ja) werkt het bij ons.
2. Toch een mooie illustratie dat partijvoorzitters wel wat macht hebben bij ons. Sommige meer dan andere. Alle partijvoorzitters zijn niet oppermachtig (u mag zelf invullen wie wel en wie niet). In Nederland (moet niet steeds ons gidsland zijn, maar in dezer misschien toch te benijden) doet de partijvoorzitter niet aan politiek; hij is een illustere onbekende die de partij organiseert. In Nederland komen de fractievoorzitters (en andere parlementsleden) voluit aan de politieke bak. Nog straffer, las ik in Neerlandia, 2019/3, Nederlands-Vlaams tijdschrift voor taal, cultuur en maatschappij, blz. 9: *“In 2017 kreeg ik als Tweede Kamerlid het bezoek van de Duitse ambassadeur Brengelmann... Dat was net tijdens de onderhandelingen voor het Nederlandse regeerakkoord en ik maakte deel uit van het onderhandelingssteam.”* Aan het woord, Raymond Knops, thans minister van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties, CDA. Verdere commentaar hoeft niet. De accentuerende onderlijning is van mijnentwege.
3. Wie in Vlaanderen ‘zijn’ partijvoorzitters niet kent, moet wel een wereldlijke kluizenaar zijn. Aan mediaverschijningen geen gebrek. De ene wel wat (veel) minder dan de andere. Net zoals ministers. Die zelfs voor een niemandalletje op de buis komen. Alsof politiek zich tot die kopstukken beperkt.

4. Meestal haalt de kandidaat van de partijtop het met een bijna stalinistische score. Zonder tegenkandidaat. Af en toe zijn er ook pittige tweestrijden. En hoe gek of onverklaarbaar ook, de meeste mensen (hierin aangemoedigd door verslagen over de broedertwisten in de media) hebben een afkeer van onenigheid binnen een politieke partij. Terwijl democratie net een middel zou moeten zijn om conflicten, inherent en onvermijdelijk in elke al dan niet ontzuilde maatschappij, vreedzaam op te lossen.
5. Anders uitgedrukt: politieke partijen zouden als het ware als ‘heiligdommen’ mogen aanschouwd worden alwaar zoveel mogelijk mensen (leden en parlementsleden) en ideeën aan bod mogen komen, in gezonde concurrentie met elkaar. Het hoeft daarom niet uit te draaien op een Mexicaans leger. Je moet geen stellingen verkondigen die diametraal ingaan tegen de ideologie van jouw partij. Maar stromingen zouden toch niet als laakbaar mogen aangeklaagd worden. Neen, macht (verward met éénheid) moet getoond worden.
6. De partijtop zou die interne ‘concurrentie’ ook niet mogen laten afhangen van de positie waarin de partij bijna als toeval of (on)geluk beland is. Of die nu in de regering zit en er de rol van ‘schoonmoeder’ op zich neemt. Of oppositie voert.
7. Een dergelijke vrijplaats zou de zichtbaarheid van vele parlementsleden ten goede komen. Maar zichtbaarheid kan electorale macht betekenen. En electorale macht, politieke macht. Wenst de partijtop die wel te delen, zelfs onder geestgenoten?
8. Of verkiezen ze parlementsleden, als de partij deel uitmaakt van de meerderheid, die de gestroomlijnde, maar toch goedbetaalde, stemmachines uithangen. Die van de oppositie hebben meer recht van spreken (dat zou er nog moeten aan ontbreken), maar toch minder dan je zou mogen of kunnen verwachten (dat komt later in beeld). Minder of geen invloed, hebben ze in ieder geval.
9. Als het op het vormen van een coalitieregering aankomt, hebben parlementsleden weinig of geen inspraak. De Wever, Rutten, Beke EN Michel (MR) fiksten zowel de federale als de Vlaamse regering in 2014. Dewachter haalt Caroline Gennez aan over de zesde staats hervorming (DS 29/1/2014): *“Met 8 voorzitters hebben we de staats hervorming onderhandeld. In het parlement voerde iedereen nadien een show op”.*
10. Recent nog opgevangen:
 - * (MSN 26/03/2020): *“Voor Lachaert (op die dag nog steeds fractievoorzitter van OVLD in de Kamer !!) moet de regering snel operationeel zijn. Een ‘superkern’ die bestaat uit de federale topministers en de partijvoorzitters moet zorgen dat de volmachtenwet goed wordt opgevolgd. Ook voor het parlement ligt een taak weggelegd op zijn beurt de superkern op te volgen.”.*
 - * (De Afspraak op Vrijdag 27/03/2020: Gwendolyn Rutten (Open Vld): *“De reden waarom we dat met partijvoorzitters doen, is dat ze snel kunnen beslissen, dat ze met niemand hoeven terug te koppelen.”.*

Zeer merkwaardige uitlatingen komende van prominente voorvechters van de liberale democratie.

A.C.

LIJSTVORMING. WIE WORDT ER VERKOZEN?

1. Partijen bepalen de plaatsen op de lijsten. Nogal wiesdes. Zou ik ook zeggen. Vraag is of dat 'bepalen' intern de democratische proef doorstaat.
2. Overlopen we de webstekken van de partijen die meedingen voor de zetels in het Vlaams parlement, dan stellen we vast dat enkel CD&V en OVLD zich de moeite getroost hebben hun statuten publiek te maken. Alléén OVLD voegt daar haar reglement inzake voorverkiezingen aan toe. Voordien (tot wanneer, weet ik niet) kon iedereen ook de statuten van N-VA raadplegen. Bij VB kom je te weten dat *"De Partijraad heeft de exclusieve bevoegdheid om bij geheime stemming een voorstel van nieuwe nationale voorzitter te doen aan het nationaal congres. Daarnaast dient de Partijraad zich ook uit te spreken over het nieuwe Partijbestuur en heeft de Partijraad ook het laatste woord bij het vastleggen van de kandidatenlijsten bij verkiezingen."*

En Groen verklaart, zonder in verdere details te treden, *"In aanloop naar de verkiezingen wordt er steeds een pollcongres gehouden. Daar worden de belangrijkste plaatsen op de lijst ingevuld."*

Bij de andere partijen (SP.a en PVDA) verneem je geen informatie in dit verband.

3. Bij gebrek aan 'vergelijkende stof' qua teksten hou ik het daarbij. Wetende dat er spanning heerst tussen theorie en praktijk. Lezers die lid zijn van een partij kunnen bovendien ieder voor zichzelf de balans opmaken.
4. Wel staat onomstotelijk vast dat wie hoger op de lijst staat, meer kans maakt om verkozen te worden.

Hoog op de lijst geplaatst staan, heeft wel wat voordelen. Je profiteert meer van de neerwaartse verdeling van de kopstemmen (lijststemmen). Maar laten we wel wezen. Ook bij een alfabetische volgorde (dus zonder enig resultaat van geldingsdrang) en zonder doorberekening van de (thans halve) lijststemmen, zouden de 'hooggeplaatsten' bij wat ik de 'vogelpikstemmers' zou noemen, ook de meeste voorkeurstemmen behalen. De drang van een (oude school?)gewoonte wellicht.
5. In *'Van oppositie tot elite'* van Dewachter, 2003, en aangehaald door Vuye & Wouters, komen wel spraakmakende cijfers naar boven die het getheoriseer overbodig maken.

Tussen 1919 en 1991 werden slechts 30 volksvertegenwoordigers op eigen kracht verkozen (zonder hulp van de lijststemmen). Dat cijfer staat gelijk met 0,64% van het totaal aantal verkozenen. In die periode werden echter twee voorkeurstemmen als een lijststem beschouwd. Niet echt een proefhoudend resultaat. Vanaf 1995 kwam er meer keuzevrijheid in het gebruik van de voorkeurstem. In 1999 werden 4 kandidaten (op de 408 parlementsleden) eigenmachtig verkozen. In 2000 halveert men het effect van de kopstemmen. Resultaat hiervan in 2001: 22 parlementsleden (van de 190, Kamer en Senaat) halen het zonder gebruik te moeten maken van de lijststemmen. De nuttige volgorde draait op volle toeren in 2014: 2 van de 150 Kamerleden worden verkozen vanop een niet-verkiesbare plaats.

6. En bij (bijna) elke verkiezing komen witte konijnen, BV's of 'zonen en dochters van' roet in het eten van de trouwe partijmilitanten gooien.

Witte konijnen of BV's duiken (soms uit het niets) op om de kiezer te verleiden. Dat ze met zijn allen onbekwaam zijn, hoor je mij niet zeggen. Integendeel, soms zitten er knappe koppen bij. Toch mislukken er velen, als politicus in het algemeen, als parlements lid in het bijzonder. Net als ondernemers of professoren. "Zonen en dochters van" houden het langer vol. Dankzij de erfelijke genen(?) vindt de 'familiecratie' haar gading.

7. De opvolgers. Er is een **aparte lijst met kandidaat-opvolgers** (een opvolger neemt de plaats in van een volksvertegenwoordiger als die minister wordt, ontslag neemt of overlijdt). Sta je op een lijst van wat meestal beleidspartijen worden genoemd, dan ben je in een gespreid bedje terecht gekomen. Ook een gedroomde manier voor de partijt op om hun kandidaten verkozen te krijgen. Soms met een (on)verwachte blitzcarrière. Wilmès, de huidige eerste-minister (op dit ogenblik), is daar een prachtig voorbeeld van.

Onder Verhofstadt I (1999-2003*VLD,PRL-FDF-MCC, SP, PS, Agalev, Ecolo) werden de opvolgers-lijsten afgeschaft. Maar in 2003 (onder Verhofstadt II*2003-2007*VLD, MR, PS, sp.a-Spirit) zijn ze er terug, samen met de kiesdrempel van 5% en grotere kieskringen, provincies i.p.v. kiesarrondissementen. (behalve in Wallonië, weliswaar enkel voor de verkiezingen van het Waalse gewest; daar bleven de kiesarrondissementen, ietwat herschikt van 13 naar 11, behouden).

8. Samenvallende verkiezingen. Een unieke gelegenheid om stratego te spelen, zonder vooraf afgesproken spelregels. Eigenlijk een bedrieglijke onhebbelijkheid. Pionnen worden niet enkel van de ene naar de andere kieskring verschoven. Ook soms van het ene parlement naar het andere (Jan Jambon, minister-president Vlaamse regering, werd verkozen in de Antwerpse kieskring voor de Kamer; dat gegeven is niet vermeld op de webstek van de Vlaamse regering).

9. Een kiezerslijst is in ons land een minutieus in elkaar gestoken puzzel waarbij de kiezer, nog steeds volgens Vuye en vele andere commentatoren, nauwelijks enige invloed heeft, maar de partijt op des te meer. Hoe goed ook je je normale job als parlements lid hebt volbracht, of fantoomparlements lid geweest bent, wil je herverkozen worden, moet je op een goed blaadje staan bij de partijt op of (bij toeval) in de strategiepuzzel passen. En hopen dat er niet te veel BV's komen aandra-ven in je kieskring. Of 'zonen van' in de weg staan.

10. Mag ik uit de biecht klappen? Of het zo is in elke partij, durf ik geen eed op doen. Eigenlijk is het zeer eenvoudig.

- * Wie al verkozen is geweest, zeker als hij minister of staatsecretaris heeft mogen zijn, staat op een verkiesbare plaats (in ieder geval niet ergens midden in de lijst).
- * De aanduidingen komen in golven: eerst de lijsttrekkers en de lijstduwers (dikwijls samen, soms afzonderlijk toegewezen), dan de 'voorbehouden' plaatsen (= komt feitelijk overeen met het aantal zetels die de top verwacht binnen te halen).
- * Tot dan speelt de top de eerste viool; als de andere violen mogen meespelen, dan wel georkestreerd.
- * De strijdersplaats(en) volgen op de voorbehouden plaatsen. De violen zijn niet steeds op mekaar afgestemd. Een BV versus een gemeentelijke stemmentrekker bijvoorbeeld.
- * Al de andere plaatsen: de sterkste afdelingen halen hun slag thuis.

A.D.

PARLEMENTSLEDEN AAN HET WERK.

1. Wie maakt de wetten? Het parlement (wetsvoorstellen) of de regering (wetsontwerpen)?

- * 1948-1952: 85% wetsontwerpen, 15% wetsvoorstellen;
- * 1995-1999: 84% wetsontwerpen, 16% wetsvoorstellen.

Daar moet geen tekening bij.

2. Commissievergaderingen (het echte werk gebeurt in de commissies, niet in de plenaire vergaderingen, doen journalisten ons geloven).

- * Volgens Vuye (verkozen in 2014 voor N-VA en fractieleider in de Kamer tot begin 2016; hij heeft dus nooit in de oppositie 'gezeten') is er voorafgaand aan de commissievergaderingen meestal 'meerderheidsoverleg'. Daar wordt het doen en laten van de meerderheidsleden geregeld: stellen van vragen, indienen van amendementen, wijze van stemmen en dies meer.
- * Op gemeentelijk niveau is dat zeker het geval (weet ik zeker). Waarom dan niet op een hoger niveau, zou ik zeggen.

3. Vragen, van alle soorten, maar onschuldig als controlemiddel.

- * Er zijn schriftelijke vragen (voor de Kamer, ongeveer 7.000 per jaar). Samen met de antwoorden van de ministers (maar die komen niet allen op tijd, sommige vragen worden nooit beantwoord) worden die in het 'Bulletin van Vragen en Antwoorden' gepubliceerd. Op het ogenblik van de redactie van deze tekst was het laatste bulletin (nr. 11) dat van 13/2/2020. Daarin stond vermeld dat 234 vragen niet binnen de gestelde termijn waren beantwoord. Als federaal ambtenaar heb ik ooit zowel vragen laten stellen (dat mag ik nu wel vertellen, het waarom zijn verhalen op zich

waard) als dat ik er moest beantwoorden (toen ik op een juridische dienst werkzaam was). Het gros van die vragen zou kunnen vermeden worden zo ambtenaren spreekrecht hadden i.p.v. zwijgplicht, de statistische gegevens van de ambtenarij open data zouden zijn en de vragenstellers het zich minder gemakkelijk zouden maken (en bvb zelf op zoek zouden gaan naar de gepubliceerde rechtspraak).

- * Ook de mondelinge vragen in de commissies (plusminus 400 per jaar) zullen de regering nooit pijn doen.
- * Ietwat anders is het gesteld met de mondelinge actuele vragen die tijdens het vragenuurtje in de plenaire vergadering op donderdag worden gesteld. Die dag is ook stemdag in de Kamer en komt Villa Politica langs. Een mediamoment om in beeld te kunnen komen. Als je bij de 'geselecteerde' vragenstellers geraakt tenminste. Want in een grote oppositiefractie is het drummen geblazen. Het aantal vragen is beperkt. Twee per erkende fractie (= minstens 5 leden); een niet-erkende fractie (2 tot 4 leden) heeft recht op 1 vraag. Maar ook die brengen de regering niet in verlegenheid. Zeker niet de 'getelefoneerde' vragen van leden van de meerderheid die de lof uitbazunen van hun minister(s). Een mooie plaats volgende keer op de lijst is het vooruitzicht.

4. Interpellaties.

- * Interpellaties worden afgesloten met een debat en een stemming. Vragen niet. Maar het feitelijk resultaat van de stemming blijft steeds onveranderd: meerderheid <> oppositie. Meerderheidsleden die hun regering interpellieren? Je moet al ver in de tijd teruggaan: Jan Verroken (1968, splitsing Leuvense universiteit) en Herman de Croo (1973 of 1974, RTT-schandaal).
- * Heden ten dage? Voor een lid van de meerderheid is het schijnbaar een te zwaar wapen om in te zetten. Je kan nooit weten of het de val van de regering niet zou kunnen veroorzaken. Reeds het idee al, doet een parlementslid van een coalitiepartner de euvelen moed ontbreken. Onterecht eigenlijk want regeringen 'vallen' niet meer in het parlement. Ze vallen uit elkaar omdat er geen overeenstemming meer is binnen de coalitieregering.

Eens het debat gesloten, kunnen er moties ingediend worden. Het oppositielid hoeft niet noodzakelijkerwijze uit te pakken met een motie van wantrouwen. De goedkeuring ervan zou dan wel de val van de regering betekenen, wat eigenlijk niet de bedoeling is; enkel het ontslag van een minister was het doel. Maar politieke verantwoordelijkheid is er niet meer in België, sinds de Marc Eyskens-affaire op Buitenlandse zaken in 1991 met de visumuitreiking aan Walid Khaled: 'ik was daar niet persoonlijk op de hoogte van'. Hier te lande treden ministers af als de partij het vraagt (Turtelboom, Schauvliege). Soms vragen ze het zelf (Jambon en Geens na de terreuraanslagen van 22 maart 2016), maar wordt het geweigerd. In 1993 wordt in de Grondwet de deur van de individuele ministeriële verantwoordelijkheid gegrendeld (op een grendeltje meer, komt het niet aan): een constructieve motie van wantrouwen die een minister tot aftreden verplicht, kan alleen gestemd worden tegen de ganse regering. Weer een slag binnengehaald voor de 'ministersbenoemende' partijen.

Een empathische motie van aanbeveling (iets doen of niet doen) zal evenmin enig teken van wederkerig begrip opwekken vanwege de meerderheid. Neen. Steeds zal een lid van de meerderheid een eenvoudige motie indienen. Volgens het Kamerreglement heeft die laatste voorrang en komt die eerst ter stemming. Wordt ze goedgekeurd, dan gaat men over tot de orde van de dag. Over de andere moties dient men zich dan niet meer uit te spreken.

5. Parlementaire onderzoekscommissies.

- * Zelden steken meerderheid en oppositie samen de Rubicon over om aan parlementair onderzoek te doen. Of er moet een meer dan schokkende gebeurtenis hebben plaats gevonden. Alhoewel er nog later werden opgericht, zal de onderzoekscommissie 'Dutroux-Nihoul en consoorten' het langst in het geheugen gegrift blijven. Met Marc Verwilghen als voorzitter (een achterbankzitter die nadien minister is geworden, en bij de verkiezingen voor het Europese parlement, op de tweede plaats, meer voorkeurstemmen heeft gehaald dan zijn lijsttrekker, Guy Verhofstadt; wat niet te verkroppen viel; de rest is 'petite histoire', zagezegd).
- * Met uitzondering van het inbeschuldigingstelling, heeft zo'n commissie dezelfde bevoegdheden als een onderzoeksrechter in een strafprocedure.
- * Komt de dag van de besluiten en van voorstellen te formuleren, dan is het gedaan met de eendrachtige oversteek van de Rubicon. De meerderheid sluit de falanx.

A.E.

ZIJN ER TE VEEL PARLEMENTSLEDEN?

1. Ongeveer 250 parlementsleden vertegenwoordigen de Vlamingen in 5 parlementen.

Door die vraag met een ja te beantwoorden, scoor je meteen in de media en bij de bevolking.

2. Als die parlementsleden enkel op een knopje mogen duwen, dan zijn er inderdaad te veel. Maar je moet het kind niet met het badwater weggooien. Mochten ze werkelijk hun job (kunnen) doen, en hiermee sluit ik meteen de fantoomparlementsleden uit (die zijn er enkel als er moet gestemd worden), dan is zo'n ongenueanceerde ja een gevaarlijk antwoord.
3. Vermindert men het aantal, dan verhoogt meteen de kiesdrempel voor nieuwkomers om door te stoten. Toch als men de huidige combinatie van kiesdrempel van 5% en de provincies als kieskringen handhaaft en het evenredigheidsstelsel behoudt. Wie zou er wel bij varen met een vermindering van parlementsleden, denkt u? Juist, de bestaande partijen.
4. Met een dergelijke maatregel bespaar je uiteraard, maar verminder je zeker niet aanmerkelijk de vaste kosten van de werking van een parlement. En de grote kosten zijn niet de wedden van de parlementsleden, die vloeien wel naar de financiering van de partijen.

A.F.

PARTIJTUCHT.

1. Er zijn voor- en tegenstanders van de partijdiscipline. Hoe kan het ook anders. Vuye laat beiden aan het woord. Ook zichzelf, een tegenstander.
 - * Stefaan Walgrave (prof politieke wetenschappen Antwerpen): voor hem is partijtucht een essentiële voorwaarde voor de werking van de representatieve democratie zoals wij ze kennen; parlementsleden zijn niet de eigenaar van hun mandaat, wel hun partij.
 - * Andreas Tirez (kernlid liberale denktank Liberales): acht partijdiscipline noodzakelijk in een coalitiesysteem.
 - * Carl Devos (prof politieke wetenschappen Gent): participatie is een noodzakelijk kwaad waarbij de partijvoorzitters als een informeel coördinatiecentrum optreden; als die het eens zijn, is veel mogelijk.
 - * Hendrik Vuye (prof staatsrecht Namen): valt terug op het in de Grondwet ingeschreven grondprincipe dat parlementsleden de kiezers vertegenwoordigen, de Natie; zij zijn dus wel de eigenaar van hun mandaat. Als we de redenering van Walgrave logisch doortrekken, dan kunnen we evengoed de stemming in het parlement afschaffen, de stemknopjes naar de partijhoofdkwartieren overbrengen en van het parlement de scene voor politiek theater maken, afwisselend met drama en blijspelen.
2. Speelt rancune Vuye niet te veel parten? Kan je op je eentje, zonder partij, verkozen geraken? Leven we nog in 1831 wanneer partijen nog niet aan de einder hun opwachting deden? Is politiek geen ploegsport? Maar wat als je steeds op de bank moet blijven zitten?
3. Ik heb bij de diverse stellingnamen van de 'voorstanders' enkele woorden gecursiveerd en onderlijnd. Omdat, naar mijn oordeel, al de aldaar naar voren gebrachte argumenten tot één fenomeen kunnen teruggebracht worden, de coalitieregeringen.
4. Elk politiek stelsel, dus ook het hiermee gepaard gaande kiesstelsel, zou moeten trachten een evenwicht te vinden tussen **efficiëntie** en **legitimiteit**.
 - * Efficiëntie stelt de vraag of voor de problemen die zich stellen (bij dezer, in een samen leven van diverse mensen) of die zich op voorzienbare tijd zullen stellen, werkbare oplossingen gevonden worden.
 - * Legitimiteit gaat over de mate waarin de burgers zich kunnen terugvinden in de genomen beslissingen om voormelde problemen op te lossen, gesteld de omstandigheden (coronatijden bijvoorbeeld).

5. Concreter uitgedrukt. Een dictatuur kan zeer efficiënt zijn (dikwijls te), maar ontbreekt (toch op termijn) legitimiteit.

[Dictator, een term die afkomstig is uit de Romeinse Republiek, was oorspronkelijk een magistraat met vergaande bevoegdheden die in tijden van nood door de Senaat werd aangesteld voor een tijdelijke periode van 6 maanden, om orde op zaken te stellen].

Is er een dictatuur denkbaar die de Westerse (lees, liberale) vrijheden van de mens respecteert? Singapore? Directe democratie (volkssoevereiniteit, referenda) zou hoog kunnen scoren in legitimiteit. Bijna steeds zal ze weinig efficiënt zijn. Uitzonderingen niet te na gesproken. Zwitserland?

6. *Coalitieregeringen, partijenregeringen, compromisregeringen* zijn het resultaat van 'geven en nemen'. Veel kans dat deze (koe)handel (die niet op de markt gebeurt), aanleiding geeft tot inefficiëntie EN illegitimiteit. Dossiers die niets met elkaar te maken hebben (Belfius/Arco), worden aan mekaar gekoppeld, fundamentele beslissingen worden uitgesteld. Het doet overleven, dat wel. Van het ene vergelijk naar het andere.
7. Is dat niet de reden waarom we in dit land (in Vlaanderen) echt geen plannen op lange termijn hebben? Voor defensie, voor mobiliteit, voor fiscaliteit, voor

En we zoveel aandacht hebben voor de waan van de dag? En politici 'duldend' die op korte termijn willen scoren, want ze moeten (her)verkozen worden?

Is het niet Leopold II (nu ook geen toonbeeld op velerlei gebied) die zou geschreven hebben *"Je suis le souverain d'un petit pays et de petites gens"*.

[Ik ben de koning van een klein land en van kleine lieden] of nog "Petit pays, petit esprit" [Klein land, een enge geest]?

A.G.

DE PERS, ONZE TOEVERLAAT?

1. **Iets** tot nieuws (ik schreef bijna, niets) **bombarderen**, heeft vele aspecten en actoren (individuen, organisaties, ...) die van doorslaggevende invloed zijn.
2. Ik ga hier niet heimweevol pleiten voor de 'goede oude tijd': zuil, dus partijgebonden geschreven pers, met politici als hoofdredacteurs. Je had er wel iets aan: duidelijkheid waarop je je stemgedrag kon 'afstemmen'. Voor de ongebonden medeburger die ieders duidelijkheid wou lezen, kostte het wat meer.
3. Maar blijkbaar verkopen de kranten nog. Mediaconcerns namen ze ondertussen over. Ze zijn nu wel ontzuild geraakt, maar commercieel gebonden. Politicologen verkondigen dat we nog steeds kwaliteitskranten hebben. Ik wil ze grif geloven, maar kopen doe ik er geen meer. Lezen, in de bib, af en toe nog wel.

Mettertijd hebben de beeldmedia de overhand genomen (kijken en luisteren past beter in deze 'tijdgespannen' maatschappij; lezen vreet tijd). Nu zijn we in tijdperk van de sociale media beland, de twitterdemocratie.

4. Met een boutade uitgedrukt, een parlements lid dat niet in de media komt, bestaat niet. Of nog, een politicus die niet twittert, ontsnapt aan de journalist-volgers.

5. Het wordt steeds moeilijker om met beleid en inhoud 'het woord of de micro te krijgen'. Zeker voor hen die als klein grut beschouwd worden. Onbekend, onbemind. Onbemind, niet (her)verkozen.

6. Het is een complexe wereld. Waar partijen garen willen uit spinnen. Met woordvoerders om journalisten en politieke wetenschappers om de tuin te leiden. Met journalisten die elkaars fouten overschrijven, wetenschappelijk ongeletterd zijn. Met voorgekauwde debatfiches. Met rond de pot draaien om niet op vragen te moeten antwoorden.

7. En wie in beeld komt, wanneer en met wat, beslissen de partijwoordvoerders. Bij voorkeur geen stijve harken aan het woord laten. Perceptie, een vlotte tong, enkele one-liners, en het 'voetvolk' is tevreden.

8. De 'mediacratie' bracht 'infotainment' in de huiskamer (de slimste mens), vervaging van het ideeëngoed, dominantie van de personencultus.

"We hebben hem op tv gezien, maar waarover had hij het weeral?"

9. Ben ik geen oude brombeer aan het worden? Wat heb ik aan *"De minister plukt tomaten. De minister vult een put in een fietspad."*? Is dat berichtgeving? Geen gratis advertentie?

10. Toch kan ik het nog niet hebben zonder sommige duidingsprogramma's. Ik beperk mij wel tot die van VRT. Ik erger me dan regelmatig. Een goed teken wellicht. Wat ik iedereen aanraadt, zijn twee Journaals op TV te bekijken: VRT en RTBf. Ongelooflijk, het aantal wederzijdse misvattingen die een goede luisteraar en observeerder mag registreren.

11. Particratie is niet de schuld van de media. Versterken doen ze die wel. Al was het maar door steevast op de 'kopstukken' te focussen.

12. Doen journalisten aan politiek? Natuurlijk. Doen ze aan partijpolitiek? Ze zullen dat in alle toonaarden ontkennen. Het tegendeel bewijzen, is niet gemakkelijk. Soms druipet het nochtans van een gezicht af. Topjournalisten laten evenwel ook meningen die niet de hunne zijn, aan bod komen. Een Joël de Ceulaer o.a.

13. Maar laten journalisten zich evengoed niet door politici misbruiken? Wetende dat er in elke journalist een politicus sluimert die invloed wil uitoefenen. Een wederzijds huwelijksbedrog uiteindelijk?

14. En u, lezer? Al eens gedacht aan een sabbatjaar? Een jaar zonder een krant, een Terzake, zonder een TV-journaal? Misschien de 'gewonnen/verloren' tijd compenseren met het op zoek gaan naar de oorsprong van onze maatschappelijke en politieke problemen. Rustig de tijd nemen om te snuffelen op het wereldwijde web, enkele titels van tijdschriften uitkiezen om regelmatig in de stedelijke bibliotheek te lezen, een boek ter hand nemen, een cursus volgen, ...

En na een jaar vaststellen dat er eigenlijk niks is veranderd. Een geluk? Of zelfverwijt?

Die mogelijke tijdelijke modus vivendi sluit aan op

A.H.

DE KIEZER WAST BIJ DAT ALLES ZIJN HANDEN IN ONSCHULD!?

1. Wat vraagt de kiezer? Dikwijls, om niet te zeggen bijna steeds, **onmiddellijk resultaat**. Een verwachtingspatroon dat gelijkloopt met een algemeen betoond ongeduld voor de tijd.
2. Is het dan niet te verwonderen dat de kiezer geen geduld meer opbrengt om het einde van een startend (nieuw) beleid af te wachten? Of verwar ik oorzaak met gevolg? Zijn het niet de politici die voortdurend in campagne zijn, sommige constant tweetend, de politici die van elke opduikende mug een olifant maken, de politici die zich constant willen profileren, zijn zij het niet integendeel die voor verwarring zorgen in de gemoederen van de kiezers? En de kiezers als consumenten bespelen en verleiden met een assortiment van producten naar ieders gading? Om ze af te leiden van de ware maatschappelijke problemen?
3. Nog een boutade, te horen op elke verkiezingsavond: *“De kiezer heeft altijd gelijk.”* Eigenlijk een nogal stomme uitleg om de nederlaag ootmoedig toe te geven of de overwinning niet te overmoedig op te eisen. Ruwer, maar misschien minder diplomatisch ware gewoonweg te verklaren dat de kiezers de politici krijgen die ze verdienen.
4. Het is misschien dikwijls cinema, en saai. Toch beveel ik alle lezers aan om regelmatig de webstek van de Kamer een bezoek te brengen. Of die van het Vlaams parlement. Je kan lukraak scrollen. De laatste zitting uitkiezen. Of bijvoorbeeld één bepaald wetsontwerp uitkiezen waarvan het onderwerp jou ligt en de behandeling ervan volgen vanaf de dag dat het werd ingediend, kijken wie met welke wijzigingen (amendementen in vakterminologie) naar voren treedt, de tussenkomsten in de commissie en in de plenaire vergadering nagaan, en de eindstemming ‘bijwonen’. Doen, zou ik zeggen.

A.J.

WELKE BESLUITEN KUNNEN WE UIT VOORGAANDE VASTSTELLINGEN, VRAGEN EN BEMERKINGEN TREKKEN?

Die beloof ik jullie in het volgend nummer. Vooraleer aan te vangen met de vraag of er een structurele oplossing is om de parlementsleden hun verloren gegane glorie en onafhankelijkheid in ere te herstellen.

Belangrijk is dan wel het hoofdelement te kunnen aanwijzen dat verantwoordelijk mag geacht worden voor de belabberde toestand waarin onze vertegenwoordigende democratie zich heden ten dage bevindt. Ik nodig de lezers uit om zelf al eens op zoektocht te gaan.

■ Jozef Cassimons

OPINIE

VENEZUELA DOOR EEN VERGROOTGLAS BEKEKEN

Met de regelmaat van de klok stoten we in onze Westerse media op berichtgeving over Venezuela waarbij alle kwalen die het land meemaakt onversneden in de schoenen geschoven worden van de huidige regering. Die teneur krijgen we over ons heen vanuit de Verenigde Staten. Het gaat er mij in dit artikel niet om de dramatische situatie van het land te minimaliseren noch om fouten van de regering van Venezuela te verdonkeremanen. Het gaat helemaal niet goed in de samenleving. Die is opgesplitst tussen twee grote bevolkingsgroepen die elkaar nauwelijks of niet kunnen luchten. Enerzijds de sectoren van de maatschappij die achter de regering van president Nicolás Maduro staan. En anderzijds de sectoren die de regering ten allen koste willen doen vallen, desnoods door een militaire invasie van aartsvijand de Verenigde Staten. Het probleem ligt hierin dat al die knelpunten met dikke verf op het schilderdoek geplamuurd worden. Terwijl sommige van de mistoestanden in andere Latijns-Amerikaanse landen soms veel erger zijn. En daar wordt in onze media geen woordje aan vuil gemaakt. En dan rijst de vraag: wat zit daar achter?

Guido De Schrijver

Guido De Schrijver (°1938) was als scheutist vijftien jaar actief in basisgemeenschappen in Guatemala.

In 1979 ontvluchtte hij het land op de vooravond van de genocide. Onder meer de Vlaamse religieuzen Walter Voordeckers (Turnhout), Serge Berten (Menen) en Ward Capiau (Maarkedal) werden ontvoerd en/of vermoord.

In België begeleidde hij studenten uit Zuid-Amerika en werd actief in tal van comités, zo ook in zijn woonplaats Aalst.

In oktober 2019 voerde hij namens 11.11.11-actie ‘Changemakers’ het woord aan het Daensmonument in Aalst.

Hij publiceerde kortverhalen in het Spaans en het Nederlands, evenals twee romans waaronder ‘Vergeten Vulkanen’ in 2017.

Elke oorlog is gebaseerd op bedrog,’ zegt Sun Tzu in zijn de ‘Kunst van het Oorlogvoeren.’

Schaarste en voedseltekorten

Die zijn een onomstootbaar feit. De Venezolaanse regering nodigde het Wereldvoedselprogramma van de Verenigde Naties uit (die met voedselhulp bijspringen) om een studie te maken over de problematiek van de voedselschaarste. Op basis van een enquête bij 8.375 gecontacteerden was het besluit dat 9,3 miljoen personen (ongeveer een derde van de bevolking) lijdt aan wat technisch genoemd wordt een 'gematigde of ernstige voedselonveiligheid.'

Een oud zeer

Maar eerlijkheidshalve het is niet voldoende een feit te constateren. Het is ook zaak te zoeken naar de oorzaken. Een van de voornaamste factoren is voorzeker het feit dat de opeenvolgende regeringen (te beginnen met die van vóór de periode van Hugo Chávez en Nicolás Maduro) te eenzijdig gemikt hebben op de voortbrengselen van de olie-industrie. En die kreeg een aantal jaren geleden danige klappen door de drastische daling van de prijzen van de ruwe olie wereldwijd. Maar daarbovenop hebben de VS zich door hun boycot tegen het land meester gemaakt van een deel van de olie-industrie van Venezuela. Daardoor wordt de regering deels de vleugels afgesneden om over voldoende middelen te beschikken onder andere voor voeding en medicijnen.

Het Latijns-Amerikaans Strategisch Centrum voor Geopolitiek (Celag) schrijft op 22 maart dit jaar in een uitgebreid en gedetailleerd document onder meer het volgende:

'De geschiedenis van Latijns-Amerika heeft aangetoond dat de crisissen beginnen en eindigen met een uit balans geraken in

relatie met het buitenland, hetzij door een val van de internationale prijzen van de grondstoffen, een massale vlucht van deviezen of een diskrediet van de financiering van de buitenlandse schuld.' (...) 'We stellen in onze studie een schatting voor over het effect van de boycot vanuit de Verenigde Staten tegen Venezuela sinds 2013 - en met meer kracht sinds 2015 - wanneer de VS de toegang tot de kredietmarkt afsloot. Daardoor herhaalden ze de recepten om de economie en de samenleving van Cuba commercieel en economisch te boycotten. Cuba leeft al zestig jaar onder een blokkade op zijn buitenlandse sector.' (...) 'Ons werk toont aan dat het grootste deel van de economische crisis die Venezuela doormaakt aan de blokkade ligt ... en dat de totaliteit van de schuld bij de regering van Venezuela leggen overeenkomt met de excuses van de verkrachters die de schuld werpen op de lengte van de rokken.'

In november 2017 werden in 23 financiële transfers 39 miljoen dollar, bestemd voor de aankoop van voeding en medicijnen, door de regering uitbetaald. De fondsen werden echter terug gestuurd naar af door het internationaal financieel systeem als onderdeel van de oorlog tegen het land, iets waar trouwens de harde kern van de oppositie achterstaat.

'Ons werk toont aan dat het grootste deel van de economische crisis die Venezuela doormaakt aan de blokkade ligt... en dat de totaliteit van de schuld bij de regering van Venezuela leggen overeenkomt met de excuses van de verkrachters die de schuld werpen op de lengte van de rokken.'

Latijns-Amerikaans Strategisch Centrum voor Geopolitiek (Celag)

Maar ook in het land zelf zit men niet stil. Het is bekend dat bepaalde Venezolaanse bedrijven voedselwaren achterhouden ofwel met de uitdrukkelijke bedoeling om de regering te boycotten of om speculatief woekerwinsten te maken. Een van de beleidslijnen van de regering om de bevolking te beschermen bestond er op een gegeven ogenblik in de prijs van vijftientwintig basisproducten, waaronder vlees, kip, eieren vast te leggen. Ook producten voor de hygiëne en de schoonmaak hoorden bij het lijstje. Dat was het startsein voor bepaalde producenten om producten te stockeren en achter te houden. Zo werden op 30 augustus 2018 'voor boycot tegen het economisch plan van de regering' 131 personen aangehouden, waaronder de managers van grote commerciële ketens. Volgens procureur-generaal Tarek William Saab werden de aanhoudingen uitgevoerd op basis van 'speculatie, hamsteren en herverkopen van basisproducten en destabilisering van de economie.'

Zo werden bijvoorbeeld in oktober 2018 in de regio van Zulia (waar de oppositie heel sterk staat) in volle centrum van de stad Maracaibo in het commercieel centrum Plaza Lago 70 ton voedselwaren in bulk ontdekt. Het ging over pasta, suiker, huishoudolie, meel, margarine en rijst, naast partijen cash geld.

Op 18 april 2018 werden meer dan 500 ton gestockeerde voedingswaren ontdekt. Daarnaast ook 11 ton kaas, worst, sausen, margarine en ander producten die reeds vervallen waren. De vondst werd gelokaliseerd in een loods van het handelshuis Arluy XXI in Quinta Crespo van het hoofdstedelijk district. De inbeslagname greep plaats in aanwezigheid van het gemeentebestuur van Caracas en van de Nationale Supervisor voor de Verdediging van de Socioeconomische Rechten (Sundde).

Geen 'humanitaire crisis'

In februari 2018 waarschuwde de Amerikaanse advocaat en historicus Alfred Zayas, Onafhankelijk Expert voor de Verenigde Naties inzake de Promotie van een Internationale Democratische en Rechtvaardige Orde, voor het gebruik van de term 'humanitaire crisis' om te interveniëren in Venezuela en de regering omver te werpen. Hij bezocht Venezuela in november dat jaar.

En voor de uitwerking van zijn rapport over de situatie in het land nam hij contact met sectoren van de oppositie, de belangrijkste organisaties van de bedrijven (Fedecámaras,) slachtoffers van geweldpleging tegen de mensenrechten en van de geweldpleging door de zogenoemde guarimbas (de gewelddadige actievoerders van de oppositie,) de civiele maatschappij en de kerk. Hij sprak bovendien met zestien ministers van de regering, bezocht de 'Sociale Programma's' (Misiones) van de regering en supermarkten om in acht dagen tijd een zo volledig mogelijke indruk te krijgen. Na zijn bezoek kwam hij tot het besluit dat Venezuela niet gebukt gaat onder een humanitaire crisis in tegenstelling tot landen in Afrika en Azië waar oorlogsconflicten en honger heersen.

'Ik heb de statistieken van Venezuela met die van andere landen vergeleken en er is geen humanitaire crisis. Weliswaar is er schaarste, onrust en gebrek aan leveringen, maar diegenen die gedurende tientallen jaren

voor de Verenigde Naties gewerkt hebben en de situatie van landen als Azië, Afrika en enkele landen in het Amerikaanse continent kennen weten dat de situatie in Venezuela niet kan bestempeld worden als een humanitaire crisis.' Dat zei hij omdat velen denken dat het land aan de rand van een ramp staat zoals de communicatiemediën in het buitenland het voorstellen. *'Venezuela gaat gebukt onder een economische oorlog, een financiële blokkade, heeft af te rekenen met een hoog niveau van smokkel en heeft uiteraard nood aan de internationale solidariteit om de problemen op te lossen.'* Zijn uitspraken als deze waren te horen op teleSUR.

Verder wees hij erop dat het discours over een 'humanitaire crisis' gelanceerd wordt door woordvoerders van de Verenigde Staten. Maar die zijn volgens hem enkel uit op een verandering van regime in Venezuela en op het afschaffen van alle sociale wetten die tijdens de mandaten van president Hugo Chávez en Nicolás Maduro zijn verworven.

Tot zijn grote verbijstering stelde hij na de beëindiging van zijn rapport vast dat er geen rekening mee gehouden werd. Hij zei letterlijk: *'Het is alsof ik in Venezuela niet geweest ben.'* Daaruit besloot hij dat zijn oordeel niet interessant was voor de 'dominante communicatiemediën' en zij niet geïnteresseerd zijn in een totaalplaatje van de situatie van het land. *'Toen ik mijn bezoek aan Venezuela aankondigde kreeg ik beschimpende brieven toe.'* Het kantoor van de Verenigde Naties kreeg vanuit het buitenland klachten over zijn bezoek en ze eisten de punten die hij moest onderzoeken. *'Ik beschouw dit als een inmenging in mijn onafhankelijkheid, ik ben de rapporteur, ik bepaal mijn programma en ik weet welke informatie pertinent is voor mijn rapport. Ik wil echter niet dat ze mijn rapport dicteren.'*

Ondervoeding

Als we sommige uitspraken in onze media lezen is er 'haast niets meer te vinden' in het land, geen voedsel, geen medicijnen, zelfs regelmatig geen elektriciteit. Feit is dat de situatie moeilijk kan onderschat worden. En dat de precaire situatie een ernstig impact zal hebben op de voeding van de bevolking.

Maar we lezen bijvoorbeeld ook in een studie van Icefi/Oxfam op basis van informatie van Ensmi (Nationale Enquêtes voor Moeders en Kinderen) 2014/2015 dat in Guatemala 48,8% van de kinderen onder de vijf jaar aan chronische ondervoeding lijdt (dat is bijna de helft!) en 14,9% aan extreme ondervoeding. Ik heb geen weet van een journalist van een grote krant die daar even veel aandacht aan besteedt als aan de zaak in Venezuela. En dan rijst weer de vraag: waarom?

Lichtuitval

Ook hier stelt zich de vraag: hoe zou het komen dat de mensen zo dikwijls in het donker zitten?

Venezuela kampt regelmatig met lichtuitval, zoals trouwens meerdere landen in Latijns-Amerika. Tussen 8 en 10 maart 2019 incasseerde het land een mega lichtuitval. De ontregeling van de waterkrachtcentrale Guri zette 80% van de bevolking zonder elektriciteit. Tot op vandaag staan de meningen over de oorzaken diametraal tegenover elkaar.

De regering van president Maduro spreekt over een cyberboycot vanuit de Verenigde Staten. Amerikaanse experts opperden dat het - althans technisch gezien - niet onmogelijk is. De oppositie heeft het dan weer over de nalatigheid van de overheid en deficiënte installaties.

Luis Motta Domínguez, minister van Elektrische Energie, meldde in juli 2017 dat een persoon in de staat Aragua stierf bij pogingen om de elektrische installaties te saboteren tijdens aanrakingen met lijnen van hoge voltage. Dit sterfgeval bracht op tweeëntwintig het aantal slachtoffers die in de loop van het jaar stierven tijdens sabotagepogingen vanuit de oppositie.

De regering meldde ondermeer nog dat 'in april 2018 de elektrische voorzieningen in Zulia (een streek waar de oppositie een sterke meerderheid vormt, red.) uitvielen door een sabotageactie. Bij installaties van vijf elektrische onderstations in die streek werd daarbij brandstichting geconstateerd.

Ongeziene blokkade door Washington

In 2017 legde de regering van Washington een serie economische sancties op tegen Venezuela. De belangrijkste component hierin was het verbod om nog financiële operaties op de Amerikaanse markt uit te voeren. Als resultaat kon Venezuela geen obligaties meer op die markt uitvoeren en kon het land ook zijn buitenlandse schuld niet herschikken. De schuld van het Venezolaanse oliestaatsbedrijf PDVSA werd wel opnieuw onderhandeld, maar de herstructurering werd onderbroken. Het Venezolaanse bedrijf Citgo met meer dan 5000 pompstations in de VS werd verhinderd om de winsten naar Venezuela over te brengen. Rekeningen van Venezolaanse instellingen op banken en Amerikaanse financiële instanties werden gesloten. Kredietlijnen werden beëindigd. De onmogelijkheid om nog krediet op te nemen remde de onderhoudswerken, de aankoop van wisselstukken en de investeringen af die nodig zijn om de productie op peil te houden. Die maatregelen en de gevolgen daarvan lijken aan de publieke opinie voorbij te gaan. Vooral de val van de deviezeninkomsten trof de mogelijkheid om medicamenten en voedingswaren te kopen. En dit bracht op zijn beurt een verhoging van de inflatie teweeg.

Nog hardere sancties

Door de sancties van januari 2019 werden de financiële activa van het Venezolaanse staatsbedrijf PDVSA in de VS in beslag genomen.

Washington sloot Caracas af van de belangrijkste oliemarkt. De VS kocht dagelijks een gemiddelde van 586.000 vaten ruwe olie

in 2018. Maar vanaf 15 maart 2019 werd dit cijfer tot zero teruggebracht. En Washington oefende druk uit op andere landen en bedrijven om hun operaties met Venezuela op te schorten.

In Venezuela stortte de productie van ruwe olie in, omdat het land zijn product niet meer kon commercialiseren en omdat het niet beschikt over installaties om een gigantische stock op te slaan. Maar zowel CNN en de nieuwszender MSNBC als de New York Times en de Washington Post bleven maar herhalen dat de val van de productie van ruwe olie te wijten is aan de incompetentie van president Maduro en zijn regering.

De sancties van de VS brachten onder meer met zich mee dat ook het Verenigd Koninkrijk een embargo legde op de inkomsten van Venezuela. Bovendien werd het land de toegang tot het Internationaal Muntfonds ontzegd.

Het gebrek aan deviezen maakt het de regering onmogelijk om medicamenten en vele basisartikelen in te kopen. Het Nationaal Onderzoek over de Levensomstandigheden (ENCOVI), dat door drie Venezolaanse universiteiten opgevolgd wordt, stelt vast dat tussen 2017 en 2018 de algemene sterftegevallen met 31 procent gestegen zijn. En dit schrijven ze toe als een direct gevolg van de economische oorlog tegen het land.

Totale financiële en commerciële blokkade

Op 5 augustus 2019 tekende de regering van de VS een uitvoerende order tegen de regering van Nicolás Maduro die de totale blokkade van alle Venezolaanse activa en handelsrelaties met andere naties van de

wereld in het buitenland blokkeert om op die manier de economie van Venezuela te wurgen en zo een omverwerping van de huidige regering te provoceren. Zo werd bij voorbeeld een schip met 25.000 ton sojameel bestemd voor de aanmaak van voedsel voor Venezuela op 7 augustus op bevel van de VS aan de ketting gelegd in de haven van Panama. De Venezolaanse uitvoerende vicepresident Delcy Rodríguez wist te melden dat het verzekeringsbedrijf van de vracht verhinderd werd om de goederen af te leveren in de haven van Venezuela. Zij betoogde met klem dat deze actie een geweldpleging betekent tegen de mensenrechten van de hele Venezolaanse bevolking door het recht op voeding te verhinderen. Delcy Rodríguez drong er bij de Verenigde Naties op aan om deze nieuwe agressie van de president van de VS tegen de Venezolaanse bevolking tegen te houden.

Venezuela hoeft ook niet te rekenen op leningen. Andere landen kunnen gerust beroep doen op die financiële ondersteuning. Bij voorbeeld in een landje zoals Guatemala maakt de president zich vandaag zorgeloos op om groen licht te scoren in zijn Congres om 200 miljoen dollar te vragen aan de Wereldbank en nog eens 193 miljoen dollar aan de Centraal-Amerikaanse Bank voor Economische Integratie (BCIE) om zeven ziekenhuizen te bouwen en renovaties aan Gezondheidscentra door te voeren.

Onderwerpt de Europese Unie zich aan de Amerikaanse 'Wereldheerser'?

De Europese Unie verwierp alvast de nieuwe sancties van de VS vanwege de gevolgen voor het volk van Venezuela.

'Onze positie is genoegzaam bekend en bestaat erin dat wij ons verzetten tegen de extraterritoriale toepassing van eenzijdige maatregelen,' verklaarde een tijd geleden de woordvoerder van de Europese Commissie Carlos Martín Ruiz de Gordejuela.

Hij voegde eraan toe dat de Europese Unie duidelijk maakt dat de Amerikaanse blokkades geenszins de economische situatie van de bevolking van Venezuela mogen beschadigen en dat de achtentwintig lidstaten van de Europese Unie bezig zijn de laatste maatregelen van Trump tegen de Venezolaanse bevolking en de gevolgen daarvan te analyseren.

Is de Europese Unie dan zo bezorgd om het lot van de Venezolaanse bevolking?

Federica Mogherini, Hoge vertegenwoordiger voor het buitenlands en defensiebeleid van de Europese Unie (tot 1 december 2019) zei begin 2018: 'De EU kan niet toestaan dat Europese bedrijven schade ondervinden van dergelijke unilaterale maatregelen. De Europese landen zullen zich verder inzetten om hieraan een einde te stellen.'

Zo bevinden Europese bedrijven (met belangen in de VS) zich in een 'juridische 'catch 22': enerzijds worden zij door de VS verplicht om de sancties mee uit te voeren; anderzijds verbiedt de Europese Unie hieraan gevolg te geven. De Europese Commissie laat dan maar een achterpoortje open. Een Europees bedrijf kan onder meer een uitzondering aanvragen in geval van mogelijk ernstig economisch verlies of als het bedrijf een moeder- of dochteronderneming van een bedrijf is dat onder de sanctiewetten van de VS valt. En dus toch buigen voor de 'Wereldheerser'!

Stoppen met op gelijk welk moment andere landen te bestoken.

John Bolton, de Raadgever van de Nationale Veiligheid van het Witte Huis, had het lef om zelfs Peking en Moskou over te halen om samen met andere landen in de wereld geen handel meer te drijven met de regering van Nicolás Maduro, nadat president Donald Trump orders gaf om alle activa van de regering van Venezuela in de VS te bevriezen en transacties met de Venezolaanse regering te verbieden.

Hua Chunying, de woordvoester van het Ministerie van Buitenlandse Zaken van China reageerde in een publiek communiqué op internet op de verklaringen van Boltón dat die maatregelen 'een gratuite inmenging zijn in de interne zaken van Venezuela.'

China roept de VS op om 'het volk van Venezuela te laten beslissen over zijn eigen toekomst en meteen te stoppen met alsmaar op gelijk welk moment andere landen te bestoken.'

De VS springen over hun eigen wetgeving heen. De Mexicaanse economist en hoogleraar Alejandro Nadal stelt zich daaromtrent enkele pertinente vragen.

Zijn de sancties die de VS opleggen tegen de regering van Venezuela wettelijk? Het antwoord is: Neen! Want het Charter van de

Organisatie van Amerikaanse Staten verbiedt in artikels 19 en 20 de tussenkomst in interne zaken van een ander land en het opleggen van dwangmaatregelen. De sancties zijn tevens illegaal vanuit een ander gezichtspunt. De Wet van Nationale Noodtoestand van de Verenigde Staten bepaalt dat om sancties op te leggen er zich een nationale noodtoestand in eigen land moet voordoen. Welnu, niets wat zich in Venezuela afspeelt heeft te maken met een noodtoestand in de VS.

'Het doel van de sancties tegen de regering van Caracas is niet het opstarten van onderhandelingen. Wat de oorlog van de VS beoogt is het volk straffen om de regering eronder te krijgen.'

Ondanks het feit dat sancties illegaal zijn

In juli 2017 weigert Citibank betalingen van Venezuela te aanvaarden voor de invoer van 300.000 dosissen insuline.

In oktober 2017 wordt de invoer van vaccins met vier maanden vertraagd daar de Amerikaanse blokkade betalingen aan de Zwitserse Bank UBS blokkeert.

In november 2017 blokkeerde de regering van buurland Colombia (trouwe bondgenoot van de VS) de verkoop aan Venezuela van medicijnen tegen malaria, die de bevolking van het zuiden van het land zwaar trof. Venezuela moest ze gaan halen helemaal in Indië.

In mei 2018 wordt een betaling van 9 miljoen dollar geblokkeerd voor het aankopen van materialen in verband met dialyses.

Het rijtje is eindeloos en te veel om op te sommen.

Corruptie viert hoogtij

Ik las in een krant het volgende.

'Daarenboven is het regime van Maduro compleet corrupt. (...) In de hele wereld is dergelijke magnitude van corruptie nog nooit gezien. (...) Het regime is de rijkdom van de Venezolaanse bodem aan het ontginnen via illegale mijnen. (...) Alsof dat nog niet erg genoeg is, hebben drugskartels op alle niveaus alle instellingen van Venezuela geïnfiltreerd en aangetast. (...) De regering van Venezuela reikt alle logistieke middelen aan om drugs te kunnen transporteren: havens, luchthaven, zelfs vliegtuigen en schepen.'

Van 'nooit geziene corruptie' gesproken. Is er ook maar één Latijns-Amerikaans land waar de corruptie geen prioritair plaatsje krijgt?

Een voorbeeld.

De corruptie in Guatemala is zo verregaand dat er een akkoord tot stand kwam tussen de regering en de Verenigde Naties om een Internationale Commissie tegen de straffeloosheid (CICIG) op te richten. Die kwam er in 2007. De Colombiaanse jurist Iván Velásquez was de laatste in dienst als voorzitter.

In een interview voor Gerardo Lissardy (BBC News Mundo, Nueva York - 23 januari 2019) zei hij: 'De corruptie in Guatemala is geen conjuncturele corruptie, ze zit geïnstalleerd in het systeem. Er is een kaping ontstaan van de staat door machtsgroepen die het hele openbare systeem controleren, tot en met het rechterlijk systeem.'

In de loop van de jaren slaagde die VN-Commissie in samenwerking met het openbaar ministerie erin 60 misdadige systemen te identificeren en meer dan 300 veroordelingen uit te spreken. Tot en met ex-generaal en ex-president Otto Pérez Molina, zes ministers en verschillende volksvertegenwoordigers. Maar toen het onderzoek van de commissie te dicht op het corrupte vel van dienstdoend president Jimmy Morales zat, doekte hij in de loop van vorig jaar de commissie op, tegen de zin van het Grondwettelijk Hof en van de Verenigde Naties.

Weer stelt zich de vraag: Weet iemand in onze media iets over dit thema wat betreft Guatemala en bijvoorbeeld Honduras? En zo niet, waarom niet? En waarom wél over Venezuela?

Een besluit

Covid-19 is hier en we voelen nu al met zijn allen wat het betekent als we deels geboycot en van de buitenwereld afgesloten worden, weliswaar niet door het agressief bewind van de VS, maar door een virus. Onze economie en de samenleving kunnen dodelijk getroffen worden. Maar Venezuela lijdt al jaren onder quarantaine van de VS en in hun zog van de Europese Unie.

'Groeierende belangstelling voor Daens'

Tussen Palmzondag en Pasen publiceerde Kerk & Leven – bisdom Gent een artikel waarin aan de hand van getuigenissen auteur Bertrand Goethals wijst op de groeiende belangstelling voor priester Adolf Daens. Hij wijst er op dat de film Daens het startschot vormde voor een heuse herwaarderingsgolf. In 2004 werd Daens door het toenmalig stadsbestuur uitgeroepen tot ereburger van Aalst. In 2015 volgde het eerherstel uit kerkelijke hoek bij monde van toenmalig aartsbisschop André-Joseph Léonard.

In het artikel komt Aalsters stadsgids Kris Michiels aan het woord. Hij begeleidt de wandeling 'In de voetsporen van priester Daens'. 'In deze coronatijden is priester Daens erg aanwezig in het gedachtegoed van de Aalstenaars. Toen werd gestreden voor een gezondheidssysteem en sociale zekerheid. Daens deed dat tegen de achtergrond van heel wat sociale hervormingen die in zijn tijd werden geboren. Paus Leo XIII formuleerde in 1891 in zijn encycliciek Rerum Novarum de

basis van de sociale leer van de Kerk, met aandacht voor de situatie van de arbeidersklasse. Dat de christelijke arbeidersbeweging en het daensisme elkaar nooit vonden, vind ik jammer', aldus Michiels. Volgens Michel Bekaert, parochievicaris in de parochie Aalst-Linkeroever, leeft de erfenis van priester Daens voort in het vuur waarmee Aalstenaars strijden voor rechtvaardigheid. 'Bij jongeren in Aalst leeft de drang om hun situatie te verbeteren. Het zit in de menselijke natuur, zeker in die van jongeren, om zich te willen ontvoogden', aldus Michel Bekaert.

PRIESTER DAENS

Christene Volkspartij

Priester Adolf Daens (1839-1907) werd dankzij zijn retorische talent een van de boegbeelden van de Christene Volkspartij. Op vraag van zijn broer Pieter Daens schreef hij mee aan het programma van de nieuwe partij. Deze nieuwe politieke beweging kon zich niet langer vinden in de beleidslijn van de traditionele Katholieke Partij.

De daemisten zetten zich in voor de lotsverbetering van arbeiders en hopboeren. Ze ijverden voor sociaaleconomische hervormingen,

waaronder een betere arbeidsregulering, schoolplicht voor kinderen en een beter beroepsopleidingsstelsel. De doelstellingen van de daemistische beweging werden goed verwoord in het motto van priester Daens: Slaaf noch bedelaar mag de arbeider zijn, hij moet een vrij en welvarend man wezen. Priester Daens zetelde 6 jaar in het parlement. In zijn strijd botste hij op heftige tegenstand van de politieke en kerkelijke autoriteiten. Zowel in zijn professionele als persoonlijke leven werd hij hard getroffen.

'DEUR VAN DAENS' IN ROZEMARIJNSTRAAT

Begin maart 11. werd in de Aalsterse Rozemarijnstraat door schepenen van Erfgoed Karim Van Overmeire (N-VA) een nieuw infobord voorgesteld.

Na de eerdere plaatsing van erfgoedborden ter hoogte van de Werfkapel en het Daensmonument, wordt met het nieuwe infobord niet alleen de 'deur van Daens' aangewezen, maar wordt aangegeven dat 'voor Vlaanderen pastoor Daens niet dood kan zijn', zoals Karel Van de Woestijne op 18 juni 1907 als correspondent van de Nieuwe Rotterdamse Courant (NRC) meteen na het overlijden van Adolf Daens (14 juni 1907) schreef. De 'deur van Daens' is eigenlijk het achterpoortje waarlangs priester Daens op het einde van zijn leven strompelde op weg naar de kruisweg in de Sint-Martinuskerk. Het was het achterpoortje van de woning van zijn nicht Maria, waar hij overleed.

Het nieuwe bord past binnen het meerjarenplan 'Uitrol erfgoedborden in de stad' van de dienst Toerisme en Erfgoed. De Erfgoedcel Denderland plant in 2021-2022 tal van activiteiten rond de sterkhouders van de Christene Volkspartij. Het Priester Daensfonds is hierbij betrokken partij.

Voortaan maakt dat merkpunt deel uit van de rondleiding 'In de voetsporen van priester Daens'.

Info en reservatie:
info@visit-aalst.be;
tel. 053-72 38 80
of in het Infokantoor
Toerisme, Hopmarkt 51,
Aalst.

AGENDA

Corona trekt een streep door onze lente-activiteiten

De lange geschiedenis van de Daensdagen in de maand juni zal voor de editie 2020 een blanco vakje vertonen. Hetzelfde valt ook de Poëtisch-Muzikale Daenswandeling, gepland voor 21 juni e.k. te beurt.

Beide activiteiten worden niet uitgesteld naar latere datum, maar geannuleerd. We kijken al uit naar de edities 2021 van de Daensdag op de eerste zondag van juni en de Poëtisch-Muzikale Wandeling op zondag 20 juni 2021.

Het is hoogstwaarschijnlijk dat de voorstelling van de Musical Daens, voorzien op zaterdag 13 juni (17 u.) naar latere datum wordt verschoven. Bij het geven van het drukorder van dit nummer van Daens Vandaag werd door Studio100 nog geen definitief uitsluitel gegeven over het al dan niet doorgaan van de voorstelling op 13 juni en de bijhorende modaliteiten (afstand houden, mondmasker,...) noch bij verschuiving over een nieuwe datum.

Wie een ticket bezit – gereserveerd via het Priester Daensfonds - voor de voorstelling van 13 juni, wordt bij nieuws hierover meteen geïnformeerd.

GEANNULEERD: Daensdag (zondag 7 juni, Ninove)

GEANNULEERD: Poëtisch-Muzikale Daenswandeling (zondag 21 juni, Aalst)

WACHTEN OP NIEUWS: voorstelling **Musical Daens**

Gelet op de praktische moeilijkheden bij het toepassen van de coronamaatregelen is ook de zomerse studiedag/uitstap van het Priester Daensfonds op de laatste augustuszaterdag geschrapt. Hopelijk trekken we op zaterdag 28 augustus 2021 virusvrij naar Edingen.

ONZE EERSTKOMENDE AFSpraak WORDT METEEN:

ALLERHEILIGEN, ZONDAG 1 NOVEMBER, 10 u.,
aan het familiegraf Daens, stedelijke begraafplaats, Leo de Bethunelaan, Aalst

Colofon

Socioculturele vereniging

PRIESTER DAENSFONDS vzw

Maatschappelijke zetel:

Stadhuis, Grote Markt 3, Aalst (géén correspondentie-adres)

Correspondentie-adres:

Middelkouter 68, 9450 Haaltert

E-post:

info@daens.org

Website:

www.daens.org

Raad van Bestuur en Algemene Vergadering:

Stephan Beeckman, Martine Bode, Wouter De Bruyne (ondervoorzitter), Lieve De Geyter (secretaris/verslaggever), Joris De Kegel (penningmeester/ledenbeheer), Carolien De Neef, Johan De Nijs, Willy De Turck (erevoorzitter), Vicky De Wolf (voorzitter), Erik D'Hondt, Luc Geeroms, Jef Keymeulen, Rob Librecht, Wilfried Lissens, Eric Meersseman, Hendrik Strypens, Roel Temmerman, Hugo Van de Voorde (communicatie), Karel Van den Bossche, Luc Van der Helst, Johan Velghe (medevoorzitter).

Lidmaatschap

rekeningnummer: IBAN: BE40 7370 2745 3063;

BIC: KREDBEBB

Jaarlijkse bijdrage:

15 euro (7,50 euro scholieren en studenten);

25 euro ereleden en openbare besturen;

50 euro beschermende leden.

Schrijf nu over en u bent tot eind 2020 lid/abonnee.

Verantwoordelijke uitgever:

Vicky De Wolf,

Middelkouter 68, 9450 Haaltert

053/83 31 95, e-post: vicky.dewolf@hotmail.com

Hoofdredacteur:

Johan Velghe,

Stasegemsestraat 112 A/1, 8500 Kortrijk,

056 25 71 82, e-post: johan.velghe@skynet.be

Redactie:

Jozef Cassimons, Wouter De Bruyne, Guido De Schrijver, Vicky De Wolf en Johan Velghe schreven de bijdragen in dit nummer.

Illustraties & foto's:

Archief Priester Daensfonds, Hugo Van de Voorde, Johan Velghe, Vecteezy.com, Wikipedia

(Publiek domein, <https://commons.wikimedia.org>) en **Pixabay** (Afb. van 272447, David Mark, Ander Unibaso Villaverde), brachten de illustraties & foto's aan.

Opmaak:

Marijke Van de Voorde deed de lay-out.

Privacyregelgeving:

Comform aan de privacyregelgeving worden de persoonsgegevens verbonden aan het lidmaatschap uitsluitend aangewend voor de toezending van de periodiek 'Daens Vandaag', uitnodigingen voor activiteiten en nieuwe publicaties van het Priester Daensfonds vzw. Deelname aan activiteiten houden de toestemming tot publicatie in van actie- en groepsfoto's van deze activiteiten. U kunt te kennen geven niet op gepubliceerde foto's voor te komen.

Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen

Het Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen staat garant voor tussenkomsten tandzorgen, optiek, lidgeld sportclub en jeugdbewegingen, dieetadvies, vaccinaties, schoolreizen, speelpleinwerking, kampen, orthodontie, logopodie, ...

Kersverse ouders kunnen ook nog rekenen op tal van geboortevoordelen (geboortepremie, terugbetaling luiers, kraamhulp, thuisoppas zieke kinderen, ...).

 **Neutraal
Ziekenfonds
Vlaanderen**

UW PARTNER VOOR ZEKERHEID